



ЕВРОПЕЙСКА  
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.6.2015 г.  
COM(2015) 247 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,  
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА  
НА РЕГИОНИТЕ**

**Доклад относно политиката в областта на конкуренцията за 2014 година**

{SWD(2015) 113 final}

## 1. ВЪВЕДЕНИЕ

2014 г. беляза ново начало за Европа. След европейските избори Европейският парламент даде зелена светлина на новата Европейска комисия въз основа на приоритетите, очертани в политическите насоки на председателя Юнкер<sup>1</sup>. В писмото относно мандата, адресирано до Маргрете Вестегер, член на Комисията, отговарящ за конкуренцията, се посочва, че политиката в областта на конкуренцията ще „допринесе, там, където е необходимо, за нашата програма за работни места и растеж, включително в области като цифровия единен пазар, енергийната политика, финансовите услуги, промишлената политика и борбата с укриването на данъци“<sup>2</sup>. Действително, през 2014 г. политиката в областта на конкуренцията обхваща всички тези сфери и предостави солидна основа в рамките на общия процес на разработване на политики на Европейската комисия.

Политиката в областта на конкуренцията може да спомогне за изграждането на истински цифров единен пазар. В основаните на знанието сектори динамичната конкуренция е от жизненоважно значение за стимулиране на иновациите и разпространяване на ползите от технологичното развитие сред гражданите на Европа. Освен това ефективното прилагане на политиката в областта на антитръстовите правила и правилата за сливанията улеснява развитието на малките предприятия и техният достъп до пазари в сектори с доминиращи мрежови ефекти. Накрая, прилагането на правилата за държавна помощ в сектора на ширококоловите мрежи допринася за осигуряването на добро покритие на достъпни цени.

В енергийния сектор политиката в областта на конкуренцията гарантира, че дружествата не поддържат или не издигат нови бариери с цел да се предпазят от конкуренцията, което възпрепятства създаването на Европейски енергиен съюз. Прилагането на законодателството в областта на конкуренцията също така помага да се гарантира справедлив и недискриминационен достъп до енергийната инфраструктура, премахва пречките пред пазарната интеграция и насърчава конкуренцията между и в рамките на държавите членки. Освен това преработените правила за държавна помощ в областта на енергетиката и околната среда помагат на държавите членки да насочат по-добре своята подкрепа, например към източници на възобновяема енергия, инфраструктурни инвестиции, капацитет за производство на електроенергия или освобождаване на енергоемките потребители от финансирането на подпомагането за възобновяеми източници.

Комисията е особено бдителна по отношение на финансовите услуги, като нейната главна цел се състои във връщането на един стабилен и по-справедлив финансов сектор обратно към основната му функция за отпускане на кредити за реалната икономика. Създаването на банковия съюз повишава доверието на европейските граждани и на пазарите в европейската банкова система. Действията по правоприлагане в съчетание с

---

<sup>1</sup> Жан-Клод Юнкер, „Ново начало за Европа: моята програма за работни места, растеж, справедливост и демократична промяна“, Политически насоки за следващата Европейска комисия, Възпително изявление на пленарното заседание на Европейския парламент, 15 юли 2014 г.: [http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg\\_bg.pdf](http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_bg.pdf).

<sup>2</sup> Жан-Клод Юнкер, Писмо относно мандата, адресирано до Маргрете Вестегер, член на Комисията, отговарящ за конкуренцията, 1 ноември 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/commission/sites/cwt/files/commissioner\\_mission\\_letters/vestager\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/commission/sites/cwt/files/commissioner_mission_letters/vestager_en.pdf).

регулаторните усилия също така се съсредоточиха върху борбата с антиконкурентните практики при деривативните финансови инструменти и в сектора на плащанията.

Промишлената политика се основава на конкурентния и отворен вътрешен пазар като трамплин за световния успех на предприятията в ЕС. Новата рамка за държавна помощ е проектирана така, че да насочва държавната подкрепа там, където тя може да постигне най-голям ефект върху растежа и конкурентоспособността. Освен това през 2014 г. Комисията проведе разследване и наложи санкции на няколко картела в областта на производствените фактори и междинните продукти. Прилагането на антиitrustовото законодателство намалява и — благодарение на неговия възпиращ ефект — предотвратява вредата, която картелите причиняват по веригата на доставки в ущърб на международната конкурентоспособност на ЕС.

Новата Комисия ще продължи да съсредоточава усилията си върху борбата с избягването на данъчно облагане и укриването на данъци. През 2014 г. Комисията затегна своя контрол над фискалната държавна помощ, като използва инструментите на ЕС в областта на конкуренцията, за да гарантира, че държавите от ЕС не помагат на избрани многонационални компании да избягват плащането на полагащия им се дял данъци.

Сериозно постижение в областта на политиката в областта на конкуренцията през 2014 г. беше приемането на Директивата относно исковете за обезщетение за вреди при нарушаване на антиitrustовите правила<sup>3</sup>. Представена от Комисията през месец юни 2013 г., директивата беше приета и влезе в сила през 2014 г. Държавите членки трябва да я транспонират до 27 декември 2016 г. Благодарение на директивата европейските граждани и предприятия ще могат по-лесно да получават реални обезщетения за вредите, причинени от антиitrustови нарушения, като например картели и злоупотреба с господстващо пазарно положение. Тази директива е първата законодателна инициатива, приета посредством обикновената законодателна процедура в областта на политиката за конкуренция, и тя представлява крайъгълен камък на диалога по въпросите на конкуренцията между Комисията и другите институции на ЕС.

## **2. КЪМ ИЗГРАЖДАНЕТО НА СВЪРЗАН ЦИФРОВ ЕДИНЕН ПАЗАР**

Цифровата икономика е от първостепенно значение за растежа и конкурентоспособността на Европа в бъдеще. Завършването на цифровия единен пазар ще стимулира иновациите и растежа в много други сектори, като например енергетиката, транспорта, обществените услуги, здравеопазването и образованието<sup>4</sup>. Истинският цифров единен пазар ще генерира също така растеж в нови сектори и ще създаде качествени работни места. Колкото повече напредва интеграцията на цифровия единен пазар, толкова по-голяма е необходимостта политиката на ЕС в областта на

---

<sup>3</sup> Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 г. относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията, ОВ L 349, 5.12.2014 г., стр. 1, достъпна на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0104&from=EN>.

<sup>4</sup> Вж. например изследването „Отключване на потенциала за растеж на ИКТ в Европа: създаване на възможности на хората и бизнеса“ (2013 г.), на The Conference Board, изготвено за Европейската комисия, достъпно на адрес: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/new-study-unlocking-ict-growth-potential-europe-enabling-people-and-businesses>

конкуренцията да гарантира справедливи и равни условия в сферата на цифровите технологии в целия ЕС.

*Полагане на основите на единния цифров пазар: насърчаване на развитието на инфраструктурата и конкурентни пазари за ширококоловити и далекосъобщителни мрежи*

Цифровизацията на нашата икономика изисква значителни инвестиции във високоскоростни мрежи („от следващо поколение“). Конкуренцията и потребителското търсене са важни двигатели на инвестициите и схемите в държавите членки, които оказват допълнителен принос за реконструкцията и модернизацията на инфраструктурата. Поради съществуващата пазарна неефективност по отношение на единното разгръщане на ширококоловитите мрежи между различните региони държавната помощ ще продължи да играе важна роля в този сектор. През последните три години Комисията одобри държавна помощ за ширококоловит достъп за над 10 милиарда евро. Тази сума обаче не включва всички държавни помощи за този сектор, тъй като не всички държавни мерки попадат в определението за държавна помощ съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС. Освен финансирането от държавите членки се предоставя допълнително финансиране от ЕС.

Въпреки това такива публични инвестиции трябва да се осъществяват внимателно в районите, които не се обслужват от пазара. В противен случай има риск те да изтласкат частните инвестиции. Контролът върху държавната помощ трябва също така да гарантира, че е спазен принципът на технологична неутралност, а именно, че успешната технология не се определя предварително чрез публична намеса, а се избира от потребителите според нейните качества — т.е. от конкуренцията на пазара. Неотдавна правилата за държавна помощ бяха преразгледани, за да се осигури подходяща аналитична рамка. Новата рамка за държавна помощ включва Насоките за ширококоловитата инфраструктура от 2013 г.<sup>5</sup>, които привеждат правилата за държавна помощ за ширококоловити мрежи в съответствие с целите на Програмата в областта на цифровите технологии, и Общия регламент за групово освобождаване (ОРГО)<sup>6</sup>, приет през 2014 г., който включва някои помощи за ширококоловита инфраструктура.

Комисията също така гарантира, че ширококоловитите и мобилните мрежи остават отворени и конкурентни, което е задължително условие за изграждането на динамичен единен цифров пазар. Вследствие на задълбочено разследване през октомври Комисията наложи глоба от близо 39 милиона евро солидарно на Slovak Telekom и на неговото дружество майка, Deutsche Telekom, за това, че в продължение на повече от пет години са изпълнявали стратегия на злоупотреба, имаща за цел да не се позволява навлизането на конкуренти на словашкия пазар за ширококоловити услуги в нарушение на антитръстовите правила на ЕС<sup>7</sup>. По-специално Комисията заключи, че Slovak Telekom е отказало да предостави на своите конкуренти необвързан достъп до

---

<sup>5</sup> Съобщение на Комисията — *Насоки на ЕС относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на ширококоловити мрежи*, ОВ 2013 С 25, 26.1.2013 г., стр. 1, достъпно на адрес <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:bg:PDF>.

<sup>6</sup> Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1, достъпен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0651&from=EN>.

<sup>7</sup> Дело АТ. 39523 *Slovak Telekom*, Решение на Комисията от 15 октомври 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39523](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39523)

абонатните линии, и е наложило свиване на маржовете спрямо алтернативните оператори. На Deutsche Telekom беше наложена и допълнителна глоба в размер на 31 млн. EUR с цел да се осигури достатъчен възпиращ ефект, както и за да бъде санкционирано за многобройните му злоупотреби (повторно нарушение), тъй като през 2003 г. вече му беше наложена глоба за свиване на маржовете на пазарите на услуги за ширококолов достъп в Германия<sup>8</sup>.

Здравословната конкуренция на пазара на мобилни телекомуникационни услуги е особено важна за европейските потребители, които и за в бъдеще следва да могат да се ползват от подобрени услуги на привлекателни цени. След като проведе задълбочени разследвания, през лятото на 2014 г. Комисията условно разреши две сливания между оператори на мобилни мрежи в Ирландия (Hutchison 3G UK/Telefónica Ireland)<sup>9</sup> и Германия (Telefónica Deutschland/E-Plus)<sup>10</sup>. Корективните мерки в тези случаи гарантираха, че конкуренцията между участниците на пазара ще се запази, както чрез навлизането на пазара на така наречените оператори на виртуални мобилни мрежи — оператори, които не са собственици на мрежата, а използват мрежата на друг оператор, за да предоставят услуги на своите клиенти, или чрез разширяването на тяхната дейност, така и чрез осигуряването на възможности за навлизането на пазара на нов мрежов оператор в бъдеще.

*В крак с времето: политиката в областта на конкуренцията в сферата на интелигентните устройства и онлайн услугите*

Интелигентните мобилни устройства играят все по-важна роля в цифровата икономика. През 2014 г. за пръв път по-голям брой потребители са използвали интернет чрез интелигентни мобилни устройства, отколкото чрез компютри. В тази област Комисията започна предварително разследване относно търговските практики на Google, свързани с мобилната операционна система Android вследствие на получени жалби за потенциална злоупотреба с господстващо положение. Android на Google е водещата операционна система за смартфоните.

През октомври Комисията одобри в съответствие с Регламента за сливанията на ЕС предложението за придобиване на WhatsApp от страна на Facebook. Facebook (чрез Facebook Messenger) и WhatsApp предлагат приложения за смартфони, които позволяват на потребителите да общуват чрез изпращане на текстови съобщения, снимки, гласови и видео съобщения. Сливането беше одобрено безусловно, по-специално предвид на динамичната същност на пазара, ниските бариери за навлизане на пазара и достатъчната оставаща конкуренция<sup>11</sup>. Разследването на Комисията се съсредоточи върху три области: битовите комуникационни услуги, услугите на социалните мрежи и онлайн рекламни услуги.

Важна характеристика на областта на интелигентните мобилни устройства са процедурите за създаване на стандарти и оперативната съвместимост. В този контекст

---

<sup>8</sup> Дела АТ.37451, АТ.37578, АТ.37579 *Deutsche Telekom AG*, Решение на Комисията от 21 май 2003 г., достъпно на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32003D0707>

<sup>9</sup> Дело М. 6992 — *Hutchison 3G UK/Telefónica Ireland*, Решение на Комисията от 28 май 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=2\\_M\\_6992](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_6992)

<sup>10</sup> Дело М.7018 *Telefónica Deutschland / E-Plus*, Решение на Комисията от 2 юли 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=2\\_M\\_7018](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7018)

<sup>11</sup> Дело М.7217 *Facebook / Whatsapp*, Решение на Комисията от 3 октомври 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=2\\_M\\_7217](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7217)

през април Комисията прие две важни решения относно прилагането на патенти от съществено значение за стандарт (SEP): решение за забрана срещу Motorola Mobility<sup>12</sup> и решение за поемане на ангажименти по отношение на Samsung<sup>13</sup>. SEP са патенти от съществено значение за прилагането на определен промишлен стандарт. Не е възможно от техническа гледна точка да се произведе отговарящ на стандартите продукт, като например смартфон, без да се използва технологията, която е защитена от SEP. Като *quid pro quo* за включването на патентите си в съответните стандарти Motorola и Samsung бяха поели ангажимент да ги лицензират при справедливи, приемливи и недискриминационни условия („FRAND“). Целта на Комисията е да гарантира максимални ползи от стандартизацията, като същевременно се гарантира справедливо възнаграждение за притежателите на права върху интелектуална собственост.

**Прилагане на антитръстовото законодателство в областта на патентите от съществено значение за стандарт (SEP)**

В своето решение за забрана срещу Motorola Mobility Комисията констатира, че Motorola е злоупотребило с господстващото си положение, като е подало иск за забрана срещу Apple в Германия на основание на SEP, въпреки че Apple е било склонно да приеме лиценз и лицензионни условия, определени от германски съд.

В подобен случай Комисията направи правно обвързващи ангажиментите, предложени от Samsung за преодоляване на опасенията по отношение на конкуренцията, изразени от Комисията в изложение на възраженията от месец декември 2012 г. Съгласно поетите ангажименти Samsung се задължава в продължение на пет години да не подава иски в Европейското икономическо пространство въз основа на своите SEP, било то настоящи, или бъдещи, които са свързани с технологии, използвани в смартфоните и таблетите, срещу всеки потенциален притежател на лиценз, който се съгласи да спазва определен процес за определяне от независима трета страна на подходящи лицензионни възнаграждения при справедливи, приемливи и недискриминационни условия.

Решенията предоставят насоки за всички заинтересовани страни относно тълкуването на антитръстовите правила на ЕС в областта на взаимодействието между патентното право, правото в областта на конкуренцията и стандартизацията.

Текущите разследвания в сектора включват предполагаемите практики на злоупотреба от страна на Qualcomm, водещ разработчик на продукти и услуги, функциониращи с безжични технологии. Съответните продукти са чипове, използвани в мобилни телефони и мобилни широколентови устройства. Разследването е в начален стадий и подсилва ангажимента на Комисията да гарантира запазването на конкурентоспособността на тези пазари.

Във все по-важната област на онлайн услугите Комисията продължи своето разследване на някои от търговските практики на Google<sup>14</sup>. Разследването е свързано с опасения, че Google може да злоупотребява със своето господстващо положение на пазарите за търсене в мрежата, рекламиране при онлайн търсене и посредничество за рекламиране при онлайн търсене (т.е. показване на реклами на търсенето на Google в партньорски страници) в Европейското икономическо пространство. Твърденията относно други аспекти, свързани с търсачките, като например неприкосновеността на личния

<sup>12</sup> Дела АТ. 39985 *Motorola* — Спазване на основни патенти, свързани със стандарта GPRS, решения на Комисията от 29 април 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39985](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39985)

<sup>13</sup> Дело АТ. 39939 — *Samsung* — Прилагане на важни патенти за стандарт UMTS, Решение на Комисията от 29 април 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39939](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39939)

<sup>14</sup> За повече подробности относно съдържанието и процедурата на разследването, свързано с Google, вж. [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39740](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39740)

живот и медийния плурализъм не са обхванати от разследването, което се съсредоточава единствено върху въпросите, свързани с конкуренцията.

Цифровият единен пазар се нуждае също така и от надеждни и ефективни онлайн плащания. Основното средство за извършване на онлайн плащания понастоящем са разплащателните карти, въпреки че на пазарите започват да навлизат нови методи. По отношение на разплащателните карти Комисията продължава своята работа в рамките на правилата за конкуренция за постигане на по-ниски обменни такси (вж. раздел „Финансови услуги“ по-долу). Също така, в края на 2014 г. беше постигнато политическо споразумение за регламент относно обменните такси, с който ще бъдат въведени по-ниски обменни такси за плащания с потребителски разплащателни карти (и мобилни и интернет плащания на основата на потребителски карти) до равнища, които са били договорени също и от международните платежни картови системи под формата на ангажименти по изпълнителни производства в областта на антитръстовите правила.

*Съчетаване на регулирането и прилагането на правото в областта на конкуренцията в сферата на интелектуалната собственост: развития в областта на авторското право, цифровото съдържание и споразуменията за трансфер на технологии*

Комисията проучва законодателната рамка за авторско право на ЕС, за да гарантира нейната актуалност в цифровата ера. Въпросите, свързани с авторското право, са от основно значение за създаването на единен цифров пазар: изготвящите политиките трябва да гарантират, че системата от права, ограниченията на правата и правоприлагането продължават да бъдат подходящи и са адаптирани към новата среда. Въпросите, които са предмет на обсъждане, включват териториалността на авторското право и възможните начини за преодоляване на нейното отрицателно въздействие върху единния пазар.

През януари 2014 г. Комисията започна официална процедура срещу няколко от най-големите американски филмови студия и европейски оператори на платена телевизия. Предмет на проучването на Комисията в рамките на тези процедури е дали определени клаузи относно сателитното разпространение на платена телевизия и онлайн услугите за платена телевизия възпрепятстват трансграничния достъп на потребителите до платени телевизионни програми<sup>15</sup>.

**В подкрепа на разпространението на иновациите: нови антитръстови правила относно споразуменията за трансфер на технологии**

През март Комисията прие нови правила за оценка на споразуменията за трансфер на технологии съгласно антитръстовите правила на ЕС. Те включват преразгледания Регламент за групово освобождаване на трансфер на технологии (TTBER), който освобождава някои лицензионни споразумения от спазването на член 101 от ДФЕС, и насоките за трансфера на технологии, в които се предоставят допълнителни насоки относно прилагането на правилата<sup>16</sup>. Новите правила заменят предишните TTBER и насоките от 1 май 2014 г.

<sup>15</sup> Дело АТ. 40023 *Трансграничен достъп до платени телевизионни програми*, вж. IP/14/15 от 13 януари 2014 г., достъпно на адрес: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-14-15\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-15_en.htm)

<sup>16</sup> Регламент (ЕС) № 316/2014 на Комисията от 21 март 2014 г. относно прилагането на член 101, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на категории споразумения за трансфер на технологии, ОВ L 93, 28.3.2014 г., стр. 17, достъпен на адрес <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0316&from=EN> и Съобщение на Комисията, *Насоки за прилагането на член 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз*

Лицензионните споразумения могат да благоприятстват икономиката по няколко начина, поради това че те: i) спомагат за разпространението на иновациите, ii) позволяват на дружествата да предлагат нови продукти и услуги, iii) насърчават последващи иновации, iv) засилват инициативите за научни изследвания и развитие, като създават допълнителен приток на приходи за възстановяване на разходите. Преразгледаният режим продължава да отразява факта, че в повечето случаи лицензирането е в полза на конкуренцията. Новите правила предоставят по-ясни насоки за това как предприятията да лицензират така, че да се стимулират иновациите и да се запазят равнопоставени условия на конкуренция в рамките на единния пазар.

### 3. ПО-ДОБРО ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ПАЗАРИТЕ НА ЕНЕРГИЯ

Енергията е важен производствен фактор за всички икономически сектори и значителен разход за домакинствата в ЕС. Понастоящем енергийните пазари са изправени пред много сериозни предизвикателства, като някои от най-важните от тях включват: непълната интеграция на пазара, високите цени на дребно, декарбонизацията и сигурността на доставките. В своите политически насоки председателят Юнкер призова за реформа и реорганизация на енергийната политика на ЕС в нов Европейски енергиен съюз, който да се съсредоточи върху необходимостта от диверсифициране на енергийните източници на ЕС, увеличаване на дела на възобновяемите източници на енергия, повишаване на енергийната ефективност и намаляване на енергийната зависимост на някои държави — членки на ЕС. Политиката в областта на конкуренцията ще допринесе за постигането на тези цели.

*Насочване на публичното подпомагане с цел укрепване на вътрешния енергиен пазар*

През месец април 2014 г. Комисията прие новите насоки относно държавната помощ за защита на околната среда и за енергетика<sup>17</sup>, които влязоха в сила през юли.

#### **Спазването на целите по отношение на климата и инвестиции в инфраструктура: Насоките относно държавната помощ за защита на околната среда и за енергетика (НПОСЕ)**

В новите насоки се описва как Комисията ще оценява мерките за подпомагане на държавите членки, насочени, наред с другото, към постигане на целите за климата и енергетиката за 2020 г., които едновременно с това предвиждат решения за нарушенията на пазара, свързани например със субсидии, предоставени за производството на енергия от възобновяеми източници. За тази цел в насоките се насърчава постепенният преход към пазарно подпомагане на енергията от възобновяеми източници. В тях също така се предоставят критерии за това как държавите членки могат да освободят енергоемките отрасли, които са изложени в особена степен на международна конкуренция, от финансирането на подпомагането за енергията от възобновяеми източници.

Освен това новите насоки включват критерии, които имат за цел да се гарантира, че при субсидиите за енергийна инфраструктура се свеждат до минимум нарушенията на пазара, като те се съсредоточават върху проекти, които подобряват трансграничните енергийни потоци и насърчават инфраструктурата в по-слабо развитите региони на Европа. Друг нов елемент включва разрешаването на помощ с цел да се осигури достатъчно производство на електроенергия в случаите, в които е налице реален риск от недостатъчен капацитет за производство на електроенергия, като се свеждат до минимум нарушенията на пазара.

Комисията също така опрости процедурите за изпълнението на някои мерки за държавна помощ, като включи няколко категории мерки в областта на енергетиката и

---

към споразумения за трансфер на технологии, ОВ С 89, 28.3.2014 г., стр. 3, достъпно на адрес [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0328\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0328(01)&from=EN)

<sup>17</sup> Съобщение на Комисията, *Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014 — 2020 г.*, ОВ С 200, 28.6.2014 г., стр. 1, достъпно на адрес [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0628\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0628(01)&from=EN)

околната среда в преразгледания общ регламент за групово освобождаване (ОРГО)<sup>18</sup>. Това ще направи по-лесно и по-бързо изпълнението на такива мерки от публичните органи, тъй като те не трябва да получават предварително одобрение от Комисията. Новият ОРГО включва мерки, като например (при определени условия) помощ за енергийна инфраструктура, проекти за енергийна ефективност на сгради, оперативна помощ за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, рехабилитация на замърсени терени, повторна употреба и рециклиране на отпадъците.

Новите насоки относно държавната помощ за защита на околната среда и за енергетика не включват правила за помощи за ядрената енергия, която подлежи на оценка директно по смисъла на разпоредбите за държавна помощ в Договора. Комисията разгледа плановете на Обединеното кралство да субсидира изграждането и експлоатацията на нова атомна електроцентрала в Hinkley Point в Somerset и установи, че те са в съответствие с правилата за държавна помощ в Договора<sup>19</sup>. По време на задълбоченото проучване Обединеното кралство се съгласи да измени значително реда и условията за финансирането на проекти и доказа, че подкрепата ще бъде насочена към премахването на пазарна неефективност. В резултат на това предоставената държавна помощ продължава да бъде пропорционална на преследваната цел и нарушаването на конкуренцията в рамките на единния пазар е сведено до минимум.

*Създаване на Европейски енергиен съюз, основаващ се на достъпни цени на енергията и сигурност на доставките*

Антитръстовите действия по правоприлагане в енергийния сектор, насочени към преодоляване на сегментирането на пазарите и на злоупотребите и тайните споразумения, особено на източно- и централноевропейските пазари, допринесоха по-специално за справяне с високите цени на енергията. През март 2014 г. Комисията прие две решения относно енергийните борси, които представляват организирани пазари за търговия с електроенергия и са от основно значение за ефикасното функциониране на пазарите на електроенергия.

В първия случай Комисията наложи глоба на две спотови енергийни борси — EPEX Spot и Nord Pool Spot (NPS) за това, че са се договорили да не се конкурират помежду си за своите услуги за спот търговия с електроенергия в Европейското икономическо пространство<sup>20</sup>. Спот търговия означава търговия в краткосрочен план, като например в рамките на същия или на следващия ден. Нарушението е извършено в периода 2011—2012 г. и беше прекратено след като Комисията и Надзорният орган на ЕАСТ извършиха внезапни проверки в помещенията на дружествата.

Вторият случай засяга Румънската енергийна борса OPCOM. Комисията наложи глоба на OPCOM за злоупотреба с господстващо положение на румънския пазар чрез възпрепятстване на търговците на електроенергия от страни извън Румъния, установени в ЕС, от присъединяването им към спот пазарите на румънската енергийна

---

<sup>18</sup> Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1, достъпен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0651&from=EN>.

<sup>19</sup> Дело SA. 34947, UK — Подпомагане за атомната електроцентрала „Hinkley Point C“, вж. IP/14/1093 от 8 октомври 2014 г., достъпно на адрес: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-14-1093\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1093_en.htm).

<sup>20</sup> Дело AT. 39952 Енергийни борси, Решение на Комисията от 5 март 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39952](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39952).

борса и чрез създаването на изкуствена бариера за навлизане на пазара в продължение на повече от пет години<sup>21</sup>.

На 12 август Комисията изпрати изложение на възраженията до „Български енергиен холдинг“ (БЕХ) във връзка с предполагаема злоупотреба с господстващо положение на пазара за електрическа енергия на едро в България<sup>22</sup>. Комисията изрази опасения, че като налага ограничения относно мястото на препродажба на доставяната от него електроенергия, БЕХ — традиционното държавно вертикално интегрирано енергийно дружество в България, вероятно възпрепятства конкуренцията на нерегулирания пазар за електрическа енергия на едро в страната. Ако бъде установено, това поведение може да доведе до нарушаване на електроразпределението в единния пазар, тъй като засяга ликвидността и ефективността на пазарите за електрическа енергия и издига изкуствени бариери пред търговията между България и други държави членки.

В отделно разследване Комисията проучва дали „Български енергиен холдинг“ (БЕХ) и неговите дъщерни дружества „Булгаргаз“ — за доставка на газ, и „Булгартрансгаз“ — за газова инфраструктура, възпрепятстват достъпа на свои конкуренти до ключова газова инфраструктура в България в нарушение на антитръстовите правила на ЕС<sup>23</sup>.

Комисията също така продължи разследването си по отношение на Газпром във връзка с практики на ценообразуване и потенциално раздробяване на пазарите при доставките на газ за Централна и Източна Европа<sup>24</sup>. В рамките на друго текущо разследване се разглеждат евентуалните незаконни практики, свързани с референтните показатели за цените на нефтените продукти и биогоривата, установени от агенцията за докладване на цените Platts<sup>25</sup>.

Комисията ще продължи да бъде бдителна по отношение на енергийните пазари, включително като използва своите инструменти за държавна помощ и контрол на сливанията. По-специално, тя гарантира, че мощни участници на пазара нагоре по веригата не правят опити за интегриране надолу по веригата и по този начин за прекомерно засилване на притежавания от тях контрол над веригата на стойността. Така например, задълбочено проучване бе извършено във връзка с предложението за придобиване от френския традиционен електроенергиен оператор EDF на доставчика на услуги за управление на сгради и поддръжка Dalkia. Бяха положени съществени усилия за подобряване на банковото регулиране и банковия надзор и за гарантиране на изправното функциониране на банковия сектор, който да предоставя необходимото финансиране за икономически дейности<sup>26</sup>. В областта на държавната помощ през юли 2014 г. Комисията одобри мярка за осигуряване на адекватността на производството на

<sup>21</sup> Дело АТ.39984 *ОПСОМ/Румънска енергийна борса*, Решение на Комисията от 5 март 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39984](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39984).

<sup>22</sup> Дело АТ. 39767 — *Електроенергия, доставяна от БЕХ*, вж. IP/14/922 от 12 август 2014 г., достъпно на [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-14-922\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-922_en.htm)

<sup>23</sup> Дело АТ. 39849 — *Газ от БЕХ*, вж. IP/13/656 от 5 юли 2013 г., достъпно на адрес: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-13-656\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-656_en.htm).

<sup>24</sup> Дело АТ. 39816 — *Доставчици на газ нагоре по веригата в Централна и Източна Европа*, вж. IP/12/937 от 4 септември 2012 г., достъпно на адрес: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-12-937\\_en.htm?locale=en](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-937_en.htm?locale=en)

<sup>25</sup> Дело АТ.40054 *Пазари на нефтени продукти и биогорива*, вж. МЕМО/13/435 от 14 май 2013 г., достъпно на адрес [http://europa.eu/rapid/press-release\\_MEMO-13-435\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-435_en.htm) и МЕМО/14/581 от 9 октомври 2014 г., достъпно на адрес [http://europa.eu/rapid/press-release\\_MEMO-14-581\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-581_en.htm)

<sup>26</sup> Дело М.7137 *EDF/Dalkia en France*, Решение на Комисията от 25 юни 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=2\\_M\\_7137](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7137)

електроенергия в Обединеното кралство, предвиждаща механизъм за капацитет, обхващащ целия пазар<sup>27</sup>.

#### **4. ИЗГРАЖДАНЕ НА ПО-СПРАВЕДЛИВ И ПО-ПРОЗРАЧЕН ФИНАНСОВ СЕКТОР ЗА ЗАСИЛВАНЕ НА РАСТЕЖА**

Прилагането на законодателството в областта на конкуренцията в сектора на финансовите услуги е основен приоритет за Комисията от началото на кризата. Бяха положени съществени усилия за подобряване на банковото регулиране и банковия надзор и за гарантиране на изправното функциониране на банковия сектор, който да предоставя необходимото финансиране за икономически дейности. Политиката в областта на конкуренцията играе централна роля в постигането на по-прозрачна и по-стабилна финансова система.

*По-силен и по-стабилен банков сектор в подкрепа на икономическото възстановяване*

С цел да се справи с предизвикателството, свързано с възстановяването на финансовата стабилност в еврозоната, през 2012 г. Комисията постави началото на банковия съюз.

##### **Завършване на банковия съюз**

През 2014 г. беше постигнат значителен напредък. От 4 ноември 2014 г. започна да работи пълноценно единен надзорен механизъм (ЕНМ) за банките в еврозоната. ЕНМ е нова система за банков надзор за държавите членки от еврозоната и за всички онези, които решат да се присъединят към банковия съюз. Задачите на ЕНМ са да проверява дали банките спазват правилата за банкиране на ЕС и да разрешава на ранен етап възникващите проблеми. Европейската централна банка извършва пряк надзор над 120-те най-големи банкови групи, които по активи представляват 82% от банковия сектор в еврозоната. Националните надзорни органи ще продължат да наблюдават останалите банки в тясно сътрудничество с ЕЦБ. Единният надзорен механизъм (ЕНМ) извърши цялостна оценка, която се състои от анализ на качеството на активите и тест за устойчивост (координиран от Европейския банков орган, ЕБО), с цел да си изгради пълна представа за банките, за които ще осигурява надзор.

ЕНМ е един от двата стълба на банковия съюз на ЕС, заедно с единния механизъм за реструктуриране (ЕМП). Регламентът за създаване на този механизъм бе приет от Европейския парламент през април 2014 г. Той се прилага за еврозоната и за други държави, които желаят да се присъединят, и влезе в сила на 1 януари 2015 г. ЕЕМП допълва ЕНМ и гарантира, че ако банка, която подлежи на контрол от ЕНМ, е изправена пред сериозни затруднения, нейното реструктуриране може да се извърши ефикасно при минимални разходи за данъкоплатците и реалната икономика. Правилата за държавната помощ са приложими както извън, така и в рамките на реструктурирането, включително по отношение на използването на националните фондове за реструктуриране и на бъдещия Единен фонд за реструктуриране, с цел да се осигурят равно третиране и равни условия на конкуренция в рамките на единния пазар.

Контролът върху държавната помощ продължи да гарантира последователен отговор на политиката по отношение на финансовите предизвикателства, допринасяйки значително за ограничаване на нарушаването на конкуренцията в рамките на единния пазар, като в същото време използването на парите на данъкоплатците се намали до необходимия минимум.

През 2014 г. Комисията прие няколко решения, свързани с отделни банки, както и със схеми за гаранции и за ликвидността. В допълнение, Комисията продължи да извършва оценка на редица банки за развитие, които придобиха важно значение с оглед на кредитните ограничения на търговските банки в резултат на кризата. Правилата за държавната помощ

<sup>27</sup> Дело SA.35980 *Обединено кралство – Пазарът на капацитет в Обединеното кралство*, вж. IP/14/865 от 23 юли 2014 г., достъпно на адрес: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-14-865\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-865_en.htm)

целят да се гарантира, че банките за развитие допринасят за програмата за растеж на ЕС без да водят до неправомерно нарушаване на конкуренцията. Например, в случая на Британската Стопанска банка (БВБ) Комисията одобри интегрирана структура за управление на достъпа на МСП до финансиране в Обединеното кралство<sup>28</sup>. В Португалия Комисията одобри създаването на *Instituição Financeira de Desenvolvimento (IFD)*<sup>29</sup>, институция за финансиране на развитието, и първата фаза от нейната дейност. IFD ще управлява и насочва европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), предоставени на Португалия за периода на финансиране 2014—2020 г., както и възстановяването на суми от програми, финансирани от ЕСИФ.

Контролът върху държавната помощ изигра важна роля и в контекста на икономическите и финансови програми в Гърция, Кипър и Португалия (която напусна програмата през май), както и в Ирландия и Испания, които получаваха финансова помощ до 2013 г.

*Увеличаване на прозрачността на пазарите за финансови инструменти: правоприлагане и регулаторни усилия*

През октомври Комисията прие две важни решения в областта на картелите, свързани с лихвени деривати в швейцарски франкове. Едното решение засегна две банки — RBS и JP Morgan, участвали в незаконен, двустранен картел, чиято цел е била да влияе на референтния лихвен процент LIBOR в швейцарски франкове между март 2008 г. и юли 2009 г.<sup>30</sup> Комисията наложи глоби, възлизащи общо на почти 62 милиона евро. С другото решение RBS, UBS, JP Morgan и Crédit Suisse бяха глобени с общо 32 милиона евро за образуването на картел, манипулиращ спредовете купува-продава на лихвените деривати в швейцарски франкове в Европейското икономическо пространство<sup>31</sup>. И в двата случая банките се съгласиха да търсят споразумение с Комисията. Комисията прие други две решения за картели във връзка с манипулирането на финансови референтни показатели през 2013 г.<sup>32</sup>

В областта на финансовото регулиране през май бяха приети Директивата относно пазарите на финансови инструменти (ДПФИ II)<sup>33</sup> и Регламентът относно пазарите на

---

<sup>28</sup> Дело АТ. 39523 *Slovak Telekom*, Решение на Комисията от 15 октомври 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=3\\_SA\\_36061](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_36061)

<sup>29</sup> Дело SA. 37824 *Португалска финансова институция за развитие*, Решение на Комисията от 28 октомври 2014 г., достъпно на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=3\\_SA\\_37824](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_37824)

<sup>30</sup> Дело АТ.39924 *Лихвени деривати в швейцарски франкове*, Решение на Комисията от 21 октомври 2014 г., вж. IP/14/1189, което може да бъде намерено на: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-14-1189\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1189_en.htm)

<sup>31</sup> Дело АТ.39924 *Swiss Franc Interest Rate Derivatives*, решение от 21 октомври 2014 г., вж. IP/14/1190, което може да бъде намерено на: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-14-1190\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1190_en.htm)

<sup>32</sup> През декември 2013 г. в рамките на процедура за постигане на споразумение Комисията глоби 8 банки с общо 1,7 милиарда евро за участие в картели на пазари за финансови деривати. През март 2013 г. Комисията откри също производство срещу Crédit Agricole, HSBC и JPMorgan поради подозрения за участие в картел за лихвени деривати в евро. За тези банки разследването продължава по стандартната процедура (без споразумение). На 20 май 2014 г. на трите банки бе изпратено изложение на възраженията.

<sup>33</sup> Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС, ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349, достъпна на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0065&from=EN>

финансови инструменти (РПФИ)<sup>34</sup>. Тези мерки са част от програмата на ЕС за финансово регулиране, която има за цел да реформира финансовия сектор на ЕС и да изпълни поетите от Г-20 ангажименти реформата да обхване по-слабо регулираните части от финансовата система. Новите правила целят финансовите пазари да станат по-ефективни, по-устойчиви и по-прозрачни. Те ще подобрят също условията за конкуренция в търговията и клиринга на финансови инструменти, като установят хармонизиран режим на ЕС за недискриминационен достъп до тържища, централни контрагенти и референтни показатели с цел клиринг и търговия.

*Насърчаване на здравословната конкуренция в сектора на платежните услуги в полза на европейските потребители*

Плащанията с карта играят ключова роля при обикновени, трансгранични и онлайн покупки. Европейските потребители и предприятия осъществяват повече от 40 % от своите непарични плащания чрез разплащателни карти. Поради това нарушенията на конкуренцията при плащанията могат да възпрепятстват функционирането на единния пазар и значително да навредят на европейските потребители. Прилагането на антитръстовото законодателство продължи борбата с антиконкурентните стопански модели, основаващи се на многостранни обменни такси (МОТ). Многостранните обменни такси са междубанкови такси, плащани от банките на търговците на дребно (акцептиращи банки) в полза на банките на притежателите на картите (банките издатели). Акцептиращите банки обикновено прехвърлят тези такси на търговците на дребно, а те на свой ред ги прехвърлят върху клиентите, като увеличават цените на стоките и услугите, които продават.

През февруари Комисията направи правно обвързващи ангажиментите, предложени от Visa Europe, да намали значително многостранните обменни такси при плащания с кредитна карта, както и да реформира своите правила с цел да улесни трансграничната конкуренция<sup>35</sup>. Таванът на МОТ за кредитни карти бе определен на 0,3 % за всички сделки, платени с потребителски кредитни карти, което представлява намаление между 40 и 60 %<sup>36</sup>. Visa Europe пое също ангажимента да прилага по-ниски трансгранични междубанкови такси (0,3 % за кредитни и 0,2 % за дебитни операции), когато акцептиращите предлагат услугите си в други държави. При съществуващата система те трябва да прилагат местните ставки в държавата, в която предоставят услугата, което изглежда сегментира изкуствено единния пазар. Комисията продължава производството срещу Visa Inc. и Visa International по отношение на междурегионалните (международните) междубанкови такси, които се прилагат, когато притежателите на карти извън територията на Visa Europe използват кредитните си карти Visa, за да пазаруват в Европейското икономическо пространство. Тези такси се определят от Visa Inc. и Visa International, а не от Visa Europe.

---

<sup>34</sup> Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива (ЕС) № 648/2012, ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84, достъпен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0600&from=EN>

<sup>35</sup> Дело АТ.39398 *Visa MIF*, Решение на Комисията от 26 февруари 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec\\_docs/39398/39398\\_9728\\_3.pdf](http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39398/39398_9728_3.pdf)

<sup>36</sup> През декември 2010 г. Комисията направи задължителни ангажиментите, предложени от Visa Европа, да намали своите МТО за плащания с дебитни карти и въведе разнообразни правила за прозрачност. Тези ангажименти изтекоха през декември 2014 г.

Понастоящем Комисията разследва също междурегионалните (международни) междубанкови такси на MasterCard и техните правила, отнасящи се до трансграничното акцептиране. Едновременно с това Съветът и Парламентът работиха по законодателство за въвеждане на яснота относно моделите за такси, търговските правила и за улесняването на навлизането на пазара на небанкови институции въз основа на две предложения на Комисията: едното за Регламент относно обменните такси при плащания с карта<sup>37</sup>, а другото за преразглеждане на Директивата за платежните услуги (ДПУ)<sup>38</sup>. След като през април Европейският парламент прие своите доклади по двете предложения, в края на 2014 г. Съветът прие общ подход по двата текста.

**Съдебна практика в областта на антигръстовото правоприлагане: решението по делото MasterCard**

През септември Съдът на Европейския съюз потвърди решението на Комисията по делото на MasterCard (дело С-382/12Р). Съдът потвърди, че МТО представляват ограничение на конкуренцията в нарушение на антигръстовите правила на ЕС. Решението е от особено значение, защото подкрепя над 20 годишната работа на Комисията и националните органи за защита на конкуренцията по създаването на функциониращ пазар за разплащателни карти в ЕС и потвърждава, че определянето на МТО попада в приложното поле на правилата на конкуренцията.

## **5. УКРЕПВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПРОМИШЛЕННОСТ**

Политиката в областта на конкуренцията и индустриалната политика са двете страни на една и съща монета: и двете помагат на европейските предприятия да станат по-ефективни и ги подготвят за вътрешната и световната конкуренция.

*Насочване на публичните ресурси за отключването на потенциала за растеж в ЕС: инициативата за модернизирание на държавната помощ*

През януари бяха приети нови Насоки за държавните помощи за рисковото финансиране, които предоставят на държавите — членки на ЕС, усъвършенствани инструменти за улесняването на достъпа до финансиране за европейските МСП и дружествата със средна пазарна капитализация в ранните етапи на тяхното развитие<sup>39</sup>. Новите насоки дават повече възможности на държавите членки да отпускат помощ, предвиждат по-широка гама финансови инструменти и по-висок праг, съобразен с пазарната действителност. Насоките за рисковото финансиране са част от инициативата за модернизирание на държавната помощ<sup>40</sup>, която представлява всеобхватна реформа на контрола върху държавната помощ, предназначена да стимулира икономическия растеж и допринасяща за постигането и на други цели от общ интерес.

<sup>37</sup> Предложение на Комисията за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно обменните такси за платежни операции, свързани с карти, COM(2013) 550 окончателен, 2013/0265 (COD) от 24 юли 2013 г., което може да бъде намерено на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0550:FIN:BG:HTML>

<sup>38</sup> Предложение на Комисията за Директива относно платежните услуги във вътрешния пазар, COM(2013) 547 окончателен от 24 юли 2013 г., което може да бъде намерено на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013PC0547&from=EN>

<sup>39</sup> Съобщение на Комисията — *Насоки относно държавните помощи за насърчване на инвестициите в рисковото финансиране*, ОВ С 19, 22.1.2014 г., стр. 4, което може да бъде намерено на адрес: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0122\(04\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0122(04)&from=EN)

<sup>40</sup> За пълен преглед, вж. [http://ec.europa.eu/competition/state\\_aid/modernisation/index\\_en.html](http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html)

Насърчаването на научните изследвания и иновациите е една от тези цели, но силно новаторските проекти често са свързани с голям риск и не могат да бъдат изпълнени поради недостиг на финансиране. През май Комисията прие нови правила, за да улесни отпускането на помощи в подкрепа на научноизследователската и развойната дейност и иновациите<sup>41</sup>. Новата рамка ще спомогне за преодоляването на евентуален недостиг на финансиране, ще насърчи по-рационалното използване на публичните ресурси и ще намали бюрокрацията, като освободи групово значителна част от тези помощи. По подобен начин проектите за екоиновации обикновено отстраняват двойна пазарна неефективност, свързана с по-големите рискове на иновацията в съчетание с екологичния аспект на проекта. Тези инвестиции могат да получат по-високи интензитети на помощ, а съгласно новите насоки относно държавната помощ в областта на околната среда и енергетиката те могат да се прилагат особено към мерките за ресурсна ефективност.

Финансирането на големи и рискови трансгранични проекти като изграждането на широкомащабна инфраструктура и изпълнението на други амбициозни проекти може да даде нов тласък на инвестициите, растежа и заетостта в Европа и да повиши конкурентоспособността на ЕС. В рамките на модернизиранията на държавната помощ Комисията прие Съобщение за важни проекти от общо европейски интерес (ВПОИ)<sup>42</sup>, което открива нови възможности за държавите членки да финансират проекти, за които изглежда е необходимо междуотраслово сътрудничеството на равнище ЕС.

През ноември председателят Юнкер обяви създаването на Европейски фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)<sup>43</sup>, чиято цел е да бъдат увеличени инвестициите в Европа чрез създаване на инвестиции в размер на 315 милиарда евро. За постигането на максимален ефект от тези инвестиции Комисията ще разработи набор от основни принципи за оценка на държавната помощ, с които проектите трябва да бъдат съобразени, за да бъдат допустими за подкрепа по ЕФСИ<sup>44</sup>. Ако съответният проект отговаря на тези критерии и е подпомаган от Фонда, всяка допълнителна национална подкрепа ще подлежи на опростена и ускорена оценка на държавната помощ, при която

---

<sup>41</sup> Съобщение на Комисията — *Насоки относно държавните помощи за научни изследвания, развитие и иновации*, ОВ С 198, 27.6.2014 г., стр. 1, което може да бъде намерено на адрес: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0627\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0627(01)&from=EN).

<sup>42</sup> Съобщение на Комисията — *Критерии за анализ на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес*, ОВ С 188, 20.6.2014 г., стр. 4, което може да бъде намерено на адрес: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0620\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0620(01)&from=EN)

<sup>43</sup> Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка, *План за инвестиции за Европа*, COM(2014) 903 final, 26.11.2014 г., което може да бъде намерено на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0903&from=EN> и предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за стратегически инвестиции и за изменение на регламенти (ЕС) № 1291/2013 и (ЕС) № 1316/2013 – COM(2015) 10 final, 2015/0009 (COD), 13.1.2015 г., което може да бъде намерено на адрес <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1427812320943&uri=CELEX:52015PC0010>

<sup>44</sup> За да се гарантира, че инвестициите в инфраструктури и проекти, подпомагани по тази инициатива, са в съответствие с правилата за държавна помощ, проектите следва да отговорят на незадоволени потребности (например да не се дублира съществуваща инфраструктура), да привличат във възможно най-голяма степен частно финансиране и да избягват изместването на проекти, финансирани с частни средства. Подпомаганите проекти по принцип трябва да бъдат отворени за всички потребители, включително конкурентни оператори, при справедливи, разумни и подходящи условия, така че да се избегне създаването на бариери за навлизане на пазара.

единственият допълнителен аспект, който Комисията проверява, е пропорционалността на публичното подпомагане (липса на свръхкомпенсация).

През 2014 г. Комисията приключи също преразглеждането на Насоките за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение<sup>45</sup>. Новите насоки целят да се гарантира, че ресурсите се използват по-ефективно и с по-малък брой смущения във функционирането на пазара, както и че държавната помощ се насочва към случаите, в които тя наистина е необходима.

За да се гарантира, че новите насоки ще изпълнят обещанията си, в модернизирането на държавната помощ бяха очертани също междусекторни принципи и практики. Държавите членки ще разберат по-добре разходите и ползите от своите намеси благодарение на въведеното изискване за последваща оценка на големите схеми по ОРГО в определени категории помощи, както и за схемите, за които е постъпило уведомление съгласно новите насоки. И накрая, бяха въведени и по-строги изисквания за прозрачност.

**Нов Общ регламент за групово освобождаване, който подкрепя стимулиращи растежа мерки за помощ**

Крайъгълен камък на инициативата за модернизиране на държавната помощ е преразгледаният Общ регламент за групово освобождаване (ОРГО), който дава на държавите членки много повече свобода при замисъла и изпълнението на мерките за помощ. От 1 юли 2014 г. държавите членки могат да предоставят по-широк набор от мерки, както и по-големи размери на помощ, без да се налага да уведомяват за тях Комисията с цел да получат предварително разрешение. Очаква се три четвърти от мерките за държавна помощ и около две трети от размера на помощите да бъдат обхванати от новия Общ регламент за групово освобождаване, което ще ускори достъпа до помощ, считана за съвместима с вътрешния пазар.

*Гарантиране на достъп за промишлеността до производствени фактори на справедливи цени чрез борба с картелите и предотвратяване на вредните за конкуренцията сливания*

Целенасочената публична подкрепа може да спомогне за преодоляване на слабостите на пазара, но достъпът до производствени фактори на справедливи цени е също толкова важен, особено в епохата на глобална конкуренция. Картелите често засягат междинни продукти, които могат да са важен производствен фактор за промишлеността, и поради това картелите могат да засегнат конкурентоспособността на европейската промишленост. През 2014 г. действията по правоприлагане в областта на конкуренцията бяха насочени към няколко такива картела.

В резултат на делото за кабелните снопове от 2013<sup>46</sup> г. през 2014 г. Комисията наложи глоба на два картела в сектора на частите за автомобили. През януари Комисията наложи глоба на четиримата основни производители на гъвкава полиуретанова пяна за матраци, дивани и автомобилни седалки — Vita, Carpenter, Recticel и Eurofoam — общо 114 милиона евро<sup>47</sup>. През март две европейски дружества (SKF и Schaeffler) и четири

<sup>45</sup> Съобщение на Комисията — *Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение*, ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1, което може да бъде намерено на адрес: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0731\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0731(01)&from=EN)

<sup>46</sup> Дело АТ. 39748 *Автомобилни кабелни снопове*, Решение на Комисията от 10 юли 2013 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39748](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39748)

<sup>47</sup> Дело АТ.39801 *Полиуретанова пяна*, Решение на Комисията от 29 януари 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39801](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39801)

японски дружества (JTEKT, NSK, NFC и NTN с френското си дъщерно предприятие NTN-SNR) бяха глобени общо 953 милиона евро за създаването на картел на пазара на автомобилни лагери<sup>48</sup>. Автомобилните лагери се използват в леките и товарните автомобили и от производителите на автомобилни части, за да се намали триенето между движещите се части в самото превозно средство.

През април Комисията установи, че Ervin, Winoa, Metalltechnik Schmidt и Eisenwerk Würth са участвали в картел за координиране на цените на стоманени абразиви в Европа и им наложи глоби от общо над 30 милиона евро<sup>49</sup>. Стоманените абразиви са гранулени стоманени частици, използвани за почистване или подобряване на метални повърхности в стоманодобива, автомобилостроенето, металургията и нефтохимическата промишленост.

Комисията глоби също 11 предприятия, произвеждащи подземни и подводни електропроводи за високо напрежение, с общо почти 302 милиона евро за това, че са си поделили пазарите и разпределили клиентите<sup>50</sup>. Електропроводите се използват за пренос и разпределение на електрическа енергия и са положени под земята или под водата. Те обикновено се използват за свързване на генериращи мощности (по-специално производствен капацитет от възобновяеми енергийни източници) с електропреносната мрежа или за свързването на електроенергийни мрежи в различни държави. По тази причина цената на такива кабели е от пряко значение за потребителите на електроенергия.

През септември Комисията глоби Infineon, Philips, Samsung и Renesas (към въпросния момент съвместно предприятие на Hitachi и Mitsubishi) за участието им в картела за чипове за смарт карти на територията на ЕИП<sup>51</sup>. Чиповете за смарт карти се използват в SIM карти за мобилни телефони, банкови карти, лични карти и паспорти, карти за платена телевизия, както и в различни други приложения. Комисията наложи глоби, възлизащи общо на 138 милиона евро.

В момента се провежда важно разследване в сектора на тежкотоварните камиони. Комисията има опасения, че някои производители на тежко- и среднотоварни автомобили може да са се споразумели или да са координирали своето ценово поведение в Европейското икономическо пространство. През ноември на засегнатите дружества бе изпратено изложение на възраженията<sup>52</sup>.

Освен това прилагането на антиръстовите правила на ЕС не позволява на предприятията с господстващо положение да изключват конкуренти от пазара, като това е от особено значение за малките участници като МСП. МСП могат също да се възползват от конкретни разпоредби, които вземат предвид техните особености и важния им принос за растежа и разкриването на работни места. През юни Комисията прие преразгледания текст на Известието относно споразумения с незначителен ефект

---

<sup>48</sup> Дело АТ. 39922 *Автомобилни лагери*, Решение на Комисията от 19 март 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39922](http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39922)

<sup>49</sup> Дело АТ.39792 *Стоманени абразиви*, Решение на Комисията от 2 април 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39792](http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39792)

<sup>50</sup> Дело АТ.39610 *Електропроводи*, Решение на Комисията от 2 април 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39610](http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39610)

<sup>51</sup> Дело АТ.39574 *Чипове за смарт карти*, Решение на Комисията от 3 септември 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case\\_details.cfm?proc\\_code=1\\_39574](http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39574)

<sup>52</sup> Дело АТ.39824 *Камиони*, вж. IP/14/2002 от 20 ноември 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-14-2002\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2002_en.htm)

(Известието „*De minimis*“)<sup>53</sup>, което осигурява защитена зона за споразумения, съдържащи нетвърди ограничения, сключени между предприятия с пазарни дялове под определени прагове. За тези споразумения се счита, че не ограничават съществено конкуренцията. За да се улесни оценката на дружествата дали споразуменията им попадат в защитената зона в съответствие с Известието „*De minimis*“, Комисията публикува също документ с насоки.

Комисията внимава също производителите на важни производствени фактори да не придобиват чрез сливания пазарна мощ, позволяваща им да увеличават цените над конкурентните равнища. След задълбочено разследване Комисията одобри предложението за съвместно предприятие между Ineos и Solvay в силно концентрирания пазар на PVC, но им наложи условието да преотстъпят на конкурент значителен пакет производствени активи<sup>54</sup>.

## **6. КОНТРОЛ ВЪРХУ ДЪРЖАВНИТЕ ПОМОЩИ, КОЙТО ДОПРИНАСЯ ЗА ТОВА ДА СЕ ГАРАНТИРА СПРАВЕДЛИВА ДАНЪЧНА ТЕЖЕСТ ЗА ВСИЧКИ**

Приходите от данъци в ЕС представляват около 90 % от всички бюджетни приходи<sup>55</sup>. В сегашния икономически контекст е по-важно от всякога всички данъкоплатци да дават своя принос. Лоялната данъчна конкуренция е от съществено значение също за целостта на единния пазар и за запазването на равнопоставеност между европейските дружества. В своите политически насоки председателят Юнкер заяви: „*Като признаваме компетентността на държавите членки за техните системи на данъчно облагане, ние трябва да засилим нашите усилия за борба с укриването на данъци и данъчните измами, така че всеки да допринесе със справедлив дял*“.

ЕС не разполага с преки правомощия за намеса в националните данъчни системи, но Комисията може да разследва дали определени данъчни режими не представляват неправомерни държавни помощи в полза на предприятия, като им предоставят изборителни данъчни предимства. По силата на рамката за държавните помощи Комисията изрази съмнения относно съвместимостта на някои данъчни практики, възприети от големи мултинационални дружества в контекста на агресивното данъчно планиране.

Агресивното данъчно планиране представлява възползване от техническите аспекти на данъчната система или от несъответствията между данъчните системи с цел намаляване на данъчни задължения. Агресивното данъчно планиране може да приеме различни форми, включително използването на индивидуални решения за предварително определяне на приложимия данъчен режим. Решенията за предварително определяне на данъчния режим като такива не създават проблеми: те са писмени становища, изготвяни от данъчните администрации в отговор на запитвания на отделни дружества, изясняващи как ще бъде изчислен корпоративният им данък.

---

<sup>53</sup> Съобщение на Комисията — *Известие относно споразумения с незначителен ефект, които не ограничават съществено конкуренцията по смисъла на член 101, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (Известие „de minimis“)*, ОВ С 291, 30.8.2014 г., стр. 1, което може да бъде намерено на адрес: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0830\(01\)&from=BG](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0830(01)&from=BG).

<sup>54</sup> Дело АТ.6905 *Ineos/Solvay/JV*, Решение на Комисията от 8 май 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=2\\_39610](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_39610)

<sup>55</sup> Източник: Евростат.

Решенията за предварително определяне на данъчния режим се използват по-специално за потвърждаване на споразуменията за трансферни цени. Трансферните цени се използват за търговски сделки между различни структури на една и съща група дружества, по-специално цените, определени за продаваните стоки или предоставяните услуги от едно дружество, влизашо в състава на корпоративна група, за друго дружество от същата група. По този начин трансферните цени влияят на разпределянето на облагаемата печалба между дъщерните дружества на определена група, разположени в различни държави.

Решенията за предварително определяне на данъчния режим, които се ограничават с уточняването на начина, по който се прилагат общите правила към конкретни случаи, не създават проблеми. Решенията за предварително определяне на данъчния режим могат обаче да включват държавна помощ, ако те използват за предоставянето на изборително предимство за конкретни дружества или групи. Ако възнаграждението, получавано от една структура, не се основава на възнаграждение по пазарни условия при нормална конкуренция, това би могло да доведе до намаляване на облагаемата печалба за групата като цяло. Други дружества, които купуват от пазара и продават на него стоки или услуги, а не в рамките на групата, биха били поставени в неравностойно положение.

През юни Комисията откри официални разследвания по три случая: Apple в Ирландия<sup>56</sup>, Starbucks в Нидерландия<sup>57</sup> и Fiat Finance & Trade в Люксембург<sup>58</sup>. През октомври започна друго разследване, касаещо Amazon в Люксембург<sup>59</sup>. Комисията изрази съмнения дали индивидуални решения за предварително определяне на данъчния режим не представляват държавна помощ съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС. Едновременно с тези четири официални разследвания Комисията ще продължи своето по-широко проучване на решения за предварително определяне на данъчен режим, обхващащо понастоящем всички държави членки.

## **7. НАСЪРЧАВАНЕ НА КУЛТУРАТА НА КОНКУРЕНЦИЯ В ЕС И ИЗВЪН НЕГО**

Насърчаването на културата на конкуренция допринася пряко за по-доброто функциониране на пазарите в полза на потребителите и предприятията. За тази цел Комисията насърчава сближаването и сътрудничеството между органите за защита на конкуренцията в ЕС и по света.

---

<sup>56</sup> Дело SA. 38373 *Предполагаема помощ за Apple*, Решение на Комисията за откриване на официална процедура по разследване на 11 юни 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=3\\_SA\\_38373](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38373)

<sup>57</sup> Дело SA. 38374 *Предполагаема помощ за Starbucks*, Решение на Комисията за откриване на официална процедура по разследване на 11 юни 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=3\\_SA\\_38374](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38374)

<sup>58</sup> Дело SA. 38375 *Предполагаема помощ за FFT*, Решение на Комисията за откриване на официална процедура по разследване на 11 юни 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=3\\_SA\\_38375](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38375)

<sup>59</sup> Дело SA. 38944 *Предполагаема помощ за Amazon – Люксембург*, Решение на Комисията за откриване на официална процедура по разследване на 7 октомври 2014 г., което може да бъде намерено на адрес: [http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case\\_details.cfm?proc\\_code=3\\_SA\\_38944](http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38944)

### *10 години от влизането в сила на Регламент 1/2003: равностметка и поглед напред*

Преди десет години Комисията прие Регламент 1/2003<sup>60</sup> — знаменателна реформа, с която бяха преработени основно процедурите за прилагане на правилата на ЕС в областта на конкуренцията и по-конкретно членове 101 и 102 от ДФЕС. Освен че въведе система за правоприлагане, основана на прякото прилагане на правилата на ЕС за конкуренция в тяхната цялост, Регламент № 1/2003 оправомощи органите за защита на конкуренцията в държавите членки („НОЗК“) и националните съдилища да прилагат всички аспекти на правилата за конкуренция на ЕС в допълнение към действията на Европейската комисия.

През юли Комисията прие Съобщението „Десет години прилагане на антитръстовото законодателство съгласно Регламент № 1/2003: постижения и бъдещи перспективи“<sup>61</sup>. В съобщението се прави преглед на правоприлагането от страна на Комисията и НОЗК и се установяват областите, в които може да бъде постигнат допълнителен напредък. Съобщението се съсредоточава върху гарантирането на независимостта и на достатъчни ресурси за НОЗК при изпълнението на техните задачи, като осигурява пълен набор от ефективни правомощия за разследване и вземане на решения и гарантира, че всички държави членки разполагат с правомощия да налагат ефективни и пропорционални глоби, както и с добре замислени програми за снизходителност.

### *Повишаване на ефективността и рационализиране на контрола на ЕС върху сливанията*

През 2004 г. Комисията направи преглед на функционирането на контрола върху сливанията през последните 10 години след последното основно преразглеждане на Регламента на ЕС за сливанията<sup>62</sup>, като с Бялата книга, озаглавена „Към по-ефективен контрол на ЕС върху сливанията“<sup>63</sup> даде началото на обществена консултация относно предложения за подобряване на контрола върху сливанията на равнище ЕС. Сред основните предложения в Бялата книга са: i) олекотена и съобразена с конкретните нужди проверка на придобиванията на миноритарни дялови участия, неосигуряващи контрол, ii) препращанията на дела между държавите членки и Комисията да благоприятстват развитието на предприятията и да станат по-ефективни, iii) опростяване на процедурите, iv) насърчаване на съгласуваност и сближаване между държавите членки и Комисията и между самите държави членки с цел засилване на сътрудничеството и избягване на непоследователност в резултатите.

<sup>60</sup> Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора, ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1, който може да бъде намерен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003R0001&from=EN>

<sup>61</sup> Съобщение на Комисията от 9 юли 2014 г. *Десет години прилагане на антитръстовото законодателство съгласно Регламент № 1/2003: постижения и бъдещи перспективи*, COM/2014/0453, което може да бъде намерено на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014DC0453&from=EN>.

<sup>62</sup> Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент за сливанията на ЕО), ОВ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1, който може да бъде намерен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004R0139&from=en>

<sup>63</sup> Бяла книга — *Към по-ефективен контрол на ЕС върху сливанията*, COM(2014) 449 final, която може да бъде намерена на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014DC0449&from=EN>.

### *Международно сътрудничество, съобразено с глобализацията*

Усилията на Комисията да осигурява строго прилагане на законодателството в областта на конкуренцията и да насърчава културата на конкуренция се простират далеч извън границите на ЕС. Глобализацията налага на органите за защита на конкуренцията по света да се ангажират с гарантирането на истинска равнопоставеност на световните пазари.

Рязкото увеличение по света на броя на режимите в областта на конкуренцията обостри необходимостта от намиране на обща световна база. В този контекст способността на Комисията да защитава конкуренцията и да гарантира ефективно правоприлагане зависи от възможността да бъде установен общ набор от принципи и цели. Сред международните форуми по въпроси от областта на конкуренцията, на които Комисията активно се ангажира с тази цел, са Комитетът по конкуренция на ОИСР, Международната мрежа по конкуренцията и УНКТАД.

Освен това органите за защита на конкуренцията — включително Комисията — трябва да реагират на антиконкурентни поведения и сливания, чиито последици все по-често са трансгранични. Понастоящем Комисията работи с органи извън ЕС в 64 % от разследванията от нея случаи на злоупотреба с господстващо положение, 58 % от сложните разследвания на сливания и 78 % от решенията, засягащи картели. Освен координацията на работата по конкретни случаи, Комисията ще продължи да разширява и укрепя многостранното сътрудничество с аналогични организации, включително на бързо развиващите се пазари.

#### **Развитие на сътрудничеството с бързо развиващите се икономики**

През последните години Комисията подписа меморандуми за разбирателство с повечето страни от групата БРИКЮ и започна също техническо сътрудничество в различна степен с тези държави. Важна стъпка в тази насока е техническото сътрудничество с китайските органи за защита на конкуренцията, която продължава през 2015 г. по текущата програма за сътрудничество (ЕУСТР II). Що се отнася до Индия, съществена програма за техническо сътрудничество с индийските органи за защита на конкуренцията — CIPD, започна през 2014 г. и ще продължи до 2018 г.

Комисията се съсредоточи също върху преговорите със САЩ за трансатлантическо споразумение за партньорство в областта на търговията и инвестициите (ТПТИ), което ще включва глава, разглеждаща въпросите на конкуренцията. Преговорите започнаха през юли 2013 г. и напреднаха през 2014 г.

#### *Укрепване на отношенията с други европейски държави*

Подготовката за присъединяването на страните кандидатки и потенциални кандидатки се оказва добро средство за популяризиране на културата на конкуренция. Благодарение на строгите задължения в областта на конкуренцията, поети по силата на споразуменията за асоцииране, държавите, обхванати от процеса на разширяване, постепенно адаптираха своята нормативна уредба и практики в областта на конкуренцията много преди да се присъединят. Що се отнася до преговорите за присъединяване, през 2014 г. продължи проверката на сръбското законодателство, както и помощта, предоставяна на органите на Черна гора.

Освен това споразумението за сътрудничество, подписано между ЕС и Швейцария през 2013 г., бе ратифицирано през октомври и влезе в сила на 1 декември. Това е новаторско споразумение от второ поколение, което дава възможност на двата органа

за защита на конкуренцията да обменят доказателства, които са събрали в хода на съответните си разследвания.

## **8. ДИАЛОГЪТ С ДРУГИТЕ ИНСТИТУЦИИ ПО ВЪПРОСИТЕ НА КОНКУРЕНЦИЯТА**

### *Структуриран диалог с Европейския парламент*

През 2014 г. ГД „Конкуренция“ продължи да участва в непрекъснат структуриран диалог по въпросите на конкуренцията с Европейския парламент, и по-специално неговата Комисия по икономически и парични въпроси (ECON). По време на изслушването ѝ, комисар Вестегер подчерта значението на тясното сътрудничество между Европейския парламент и Комисията.

В контекста на структурирания диалог бившият заместник-председател на Комисията г-н Алмуния посети ECON два пъти: през март и септември. На 11 ноември комисар Вестегер посети за пръв път официално Комисията по икономически и парични въпроси.

### *Искове за обезщетения*

Директива 2014/104/ЕС от 26 ноември 2014 г. относно исковете за обезщетение за вреди вследствие нарушаване на антитръстовите правила бе публикувана в Официален вестник на Европейския съюз на 5 декември 2014 г. Тя бе първата директива за ГД „Конкуренция“, приета по обикновената законодателна процедура. Заместник-председателят Алмуния приветства приемането на директивата като пример за тясното сътрудничество между институциите на ЕС.

### *Споразумението с Швейцария*

През ноември 2010 г. ГД „Конкуренция“ информира Европейския парламент за преговорите, проведени с швейцарския орган за защита на конкуренцията, относно споразумение за сътрудничество по прилагането на съответните законодателства на двете страни в областта на конкуренцията. След това Съветът поиска официално от Парламента да даде съгласието си за споразумението. Европейският парламент даде официалното си съгласие за споразумението на 5 февруари 2014 г. и приветства това първо „споразумение от второ поколение“. Парламентът отправи също препоръки за бъдещите споразумения.

ГД „Конкуренция“ работи в тясно сътрудничество с Парламента през цялата процедура.

### *Обменни такси за платежни операции, свързани с карти*

Следвайки предложението на Комисията от 27 юли 2013 г. за Регламент относно обменните такси за платежни операции, свързани с карти, Европейският парламент и Съветът постигнаха политическо споразумение на 17 декември 2014 г. Договореното между Парламента и Съвета законодателство по време на италианското председателство цели да внесе яснота в обменните такси между държавите от ЕС, за които Съдът потвърди в своето решение от 11 септември от 2014 г. по делото „MasterCard“, че представляват нарушение на антитръстовите правила на ЕС.

*Непрестанно укрепване на връзките между ГД „Конкуренция“ и Комисията на Европейския парламент по икономически и парични въпроси (ECON)*

На 17 октомври се състоя редовният информационен семинар на ГД „Конкуренция“ за асистенти и политически съветници от ECON по основните теми в доклада за конкуренцията от 2013 г. ГД „Конкуренция“ продължи практиката на редовно информиране на съответните парламентарни комисии за публични консултации и за приемането на нови насоки и документи по политиките.

ГД „Конкуренция“ имаше водеща роля в 327 писмени парламентарни въпроса и 24 петиции, изготвени от службите на Комисията.

*Ангажимент на ГД „Конкуренция“ към ЕИСК и КР*

Комисията информира също Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) и Комитета на регионите (КР) относно основните политически инициативи и участва в проучвателните групи и в заседанията на специализираните секции. От своя страна ЕИСК излезе със становища: на 21 януари относно достъпността на услугите от общ икономически интерес (УОИИ) (становище по собствена инициатива), на 9 юли относно преразглеждането на Насоките на Общността относно държавните помощи за летища и авиокомпаниите, на 15 октомври относно доклада на Комисията от 2013 г. за политиката на конкуренция, а на 10 декември относно Бялата книга „Към по-ефективен контрол на ЕС върху сливанията“. На 2 април КР излезе със становище относно новите Насоки за държавните помощи в областта на енергетиката (становище по собствена инициатива).